

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. P. M.**, zastoupen Mgr. Blankou Duškovou, advokátkou se sídlem nám. Gen. Knopa 837, Žamberk, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2013, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 1. 6. 2015, č. j. 53 Ad 10/2013 – 233,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Blance Duškové, advokátce se sídlem nám. Gen. Knopa 837, Žamberk, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 7.865 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobce brojí proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) ze dne 1. 6. 2015, č. j. 53 Ad10/2013 - 233 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2013, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“).

Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 11. 2012, č. j. X, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění

podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím k článku 57 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, (dále jen „nařízení č. 883/2004“). Žalovaná v prvostupňovém rozhodnutí uvedla, že ve smyslu čl. 57 odst. 1 nařízení č. 883/2004 nelze přiznat dávku, jestliže doba pojištění získaná podle českých právních předpisů nedosahuje jednoho roku a pouze na základě této doby pojištění nevznikne podle českých právních předpisů nárok na dávku. Žalobce v období od 29. 2. 2012 do 3. 10. 2012 získal pouze 218 dnů pojištění a nesplňuje tak podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod podle českých právních předpisů, a ani podmínku jednoho roku pro získání nároku na invalidní důchod podle nařízení č. 883/2004. V napadeném rozhodnutí žalovaná uvedla, že přestože je žalobce po stránce zdravotní uznán invalidním, nemá nárok na invalidní důchod podle českých předpisů z důvodu nesplnění podmínky potřebné doby pojištění ke dni vzniku invalidity, a ani podle nařízení nárok na dílčí důchod, protože v českém důchodovém pojištění nezískal ani dobu jednoho celého roku pojištění. Dále žalovaná uvedla, že krátká doba českého důchodového pojištění bude zohledněna při výpočtu důchodu polským nositelem pojištění, jemuž žalovaná postoupila dne 7. 11. 2012 tiskopisy žádosti o polský invalidní důchod.

V **žalobě** proti napadenému rozhodnutí žalobce tvrdil, že byl v řízení o invalidní důchod diskriminován, tvrdil porušení článků 25, 26 a 35 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Hodnocení svého zdravotního stavu označil za neprofesionální, neodpovídající skutečnosti a špatné. Už v Polsku byl v roce 2007 uznán invalidním I. stupně. Při práci v kotelně utrpěl celkem pět pracovních úrazů, které nehlásil. Lékaři, kteří jej v České republice ošetřovali, k němu přistupovali zaujatě, neprofesionálně, odmítali mu provést magnetickou rezonanci celé páteře.

V odůvodnění **napadeného rozsudku** krajský soud uvedl, že byly zpracovány dva posudky Posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Hradci Králové a v Praze (dále jen „PK MPSV“), a oběma těmito posudky má za prokázáno, že rozhodujícím postižením žalobce způsobujícím jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je bolestivé onemocnění páteře v důsledku degenerativních změn, zejména v oblastech páteře krční a bederní, kdy se jedná o středně těžké funkční postižení, dlouhodobě stabilizované, se zařazením dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), s poklesem pracovní schopnosti o 40%, tedy odpovídající I. stupni invalidity. Oba posudky PK MPSV soud hodnotí jako přesvědčivé, podrobné, úplné a nemá důvod o nich pochybovat. V tomto ohledu je zejména posudek PK MPSV v Praze velmi podrobný, reaguje na veškeré námitky vznesené žalobcem vůči posudku PK MPSV v Hradci Králové, a mimo jiné rozebírá důvody, pro něž lze dospět k jednoznačnému závěru, že invalidita žalobce je výsledkem degenerativních změn na páteři vzniklých již několik let před jím tvrzenými pracovními úrazy a nikoliv výsledkem právě tvrzených úrazů. Žalobce již ve správním řízení a dále pak i v žalobě proti napadenému rozhodnutí tvrdil, že se stal invalidním následkem pracovního úrazu, přičemž poukazoval na to, že v průběhu června 2012 utrpěl celkem pět pracovních úrazů, a to na pravé ruce, pravé noze a páteři. Tato jeho tvrzení však nebyla nijak doložena, nevyplynula ani ze zjištění učiněných žalovanou ve správním řízení, a rovněž dokazování před soudem neprokázalo, že by žalobce nějaké pracovní

pokračování

úrazy utrpěl. Jeho bývalý zaměstnavatel na dotaz žalované sdělil, že mu žádný pracovní úraz hlášen nebyl, lékařská zpráva MUDr. Č. hovoří na základě sdělení žalobce o úrazech v měsíci červenci 2012, ovšem sám žalobce tvrdí, že k nim došlo v měsíci červnu, přičemž rozhodnutí o jeho pracovní neschopnosti dokládá, že v červenci 2012 byl již práce neschopen a tedy nemohl pracovní úraz utrpět. Z posudků posudkových lékařů pak jednoznačně vyplývá, že postižení páteře je důsledkem degenerativních změn, nikoliv následkem nějakého úrazu. Invalidita následkem pracovního úrazu nebyla prokázána, proto žalobce musel pro vznik nároku na invalidní důchod naplnit podmínku potřebné doby pojištění.

Potřebná doba pojištění u žalobce činí v souladu s § 40 odst. 1 písm. f) a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění 5 let z období 10 let před vznikem invalidity, resp. 10 let z období posledních 20 let před vznikem invalidity. Dobou pojištění je podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění doba, po kterou byl žalobce v pracovním poměru, což u žalobce bylo 55 dní. Stejně jako dobu pojištění lze hodnotit i náhradní dobu pojištění (§ 12 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění), tedy dobu účasti na pojištění uchazeče o zaměstnání a osoby pobírající nemocenské dávky [§ 5 odst. 1 písm. m) a u) zákona o důchodovém pojištění], ovšem pouze za předpokladu, že doba pojištění trvala alespoň jeden rok (§ 12 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). K tomu v případě žalobce nedošlo, doba pojištění činí pouze již zmíněných 55 dní. I kdyby však byly zohledněny všechny doby účasti na pojištění, jednalo by se toliko o 218 dnů, tedy nárok na invalidní důchod by žalobci pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění nevznikl. Žalobci pak nevznikl nárok ani na důchod dílčí, neboť jak správně a podrobně osvětlila žalovaná ve svém rozhodnutí, podmínkou pro přiznání takového dílčího důchodu je právě získání doby pojištění na území ČR podle jejích právních předpisů alespoň v délce trvání jednoho roku. Rozhodnutí žalované tedy spočívá na správně zjištěném skutkovém stavu a správném právním posouzení, neboť žalobcův zdravotní stav sice odpovídá invaliditě I. stupně, nicméně žalobce nesplnil potřebnou podmínku délky pojištění ani pro vznik nároku na invalidní důchod podle české právní úpravy, ani pro vznik nároku na důchod dílčí podle nařízení č. 883/2004. O invaliditu v důsledku pracovního úrazu u žalobce nejde. Krajský soud na závěr konstatoval, že ze správních spisů nezjistil jakkoli nevhodné kroky žalované, v nichž by bylo možné spatřovat diskriminaci žalobce, snižování jeho důstojnosti či porušení zmíněných článků Listiny. Z výše uvedených důvodů žalobu zamítl.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podává **kasační stížnost** proti napadenému rozsudku z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), a dále z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatel je přesvědčen, že jak krajský soud, tak i žalovaná chybně vyhodnotily potřebnou dobu pojištění pro posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, když tuto dobu pojištění posuzovaly pouze z období od 29. 2. 2012 do 3. 10. 2012. Pro posouzení potřebné doby pojištění mělo být vzato v potaz již období od 28. 10. 2010, tj. ode dne, kdy se žalobce ocitl na území České republiky. Stěžovatel přijel do České republiky společně se svými nezletilými dětmi dne 28. 10. 2010. Po podání písemné žádosti o udělení politického azylu žalobce a jeho děti strávili první měsíc v azylovém zařízení v Zastávce u Brna, a poté byli přestěhováni do pobytového střediska v Kostelci nad Orlicí, které žalobce a jeho děti opustili dne 20. 1. 2012, poté, co byla jejich žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána

nepřípustnou. Stěžovatel má za to, že jako náhradní doba pojištění ve smyslu § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění měla být analogicky vyhodnocena i doba jeho „držení“ v azylových zařízeních. Chybné posouzení této stěžejní právní otázky soudem, ale i správním orgánem má dle názoru žalobce za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Stěžovatel si je vědom, že doba jeho pobytu v azylových zařízeních není výslovně uvedena ve výčtu náhradních dob pojištění stanovených zákonem o důchodovém pojištění, je však přesvědčen o tom, že v jeho případě je nutné použít analogii zákona a dobu, po kterou byl nucen zůstat v azylových zařízeních, vyhodnotit stejně jako dobu evidence na úřadu práce, tj. jako náhradní dobu pojištění. Opačný výklad by vedl k jeho diskriminaci, neboť až do rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl stěžovatel nucen v azylových zařízeních setrvat bez možnosti zaměstnání či zaevidování se na příslušném úřadu práce.

Stěžovatel je dále toho názoru, že jak krajský soud tak i žalovaná dostatečně neaplikovaly článek 57 odst. 3 nařízení č. 883/2004. V souladu s tímto článkem měla žalovaná vyžádat od polského nositele pojištění dobu pojištění získanou podle polských právních předpisů a tuto dobu pojištění vyhodnotit jako dobu pojištění získanou podle českých právních předpisů. Žalovaná však zprávy od polského nositele pojištění nevyčkala a žádost žalobce o invalidní důchod zamítla, přičemž důsledkem tohoto chybného postupu je vydání nezákonného rozhodnutí.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti uvádí, že nesouhlasí se závěry o jeho invaliditě I. stupně. Je přesvědčen, že jeho zdravotní stav nebyl posouzen komplexně. Lékaři, kteří ho ošetřovali, k němu přistupovali zaujatě, neprofesionálně, odmítali mu provést magnetickou rezonanci celé páteře. Jimi zpracované lékařské zprávy, které byly následně podkladem pro zadané lékařské posudky, nezachycují skutečný zdravotní stav žalobce, který je velmi těžce nemocen. Jak posudky posudkových lékařů Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) a České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“), tak i posudky PK MPSV v Hradci Králové a v Praze nebyly zpracovány s dostatečnou odbornou erudicí. Posudkové komise MPSV nebyly složeny z erudovaných lékařů, v komisích nebyl přítomen uznávaný specialista radiolog, ortoped, neurochirurg, např. p. profesor V. B. Stěžovatel proto žádá o ustanovení komise složené z uznávaných špičkových lékařů – profesorů, kteří provedou novou magnetickou rezonanci jeho celé páteře, mozku a poškozených kloubů, a náležitě tak zhodnotí zdravotní postižení žalobce.

Stěžovatel opakovaně uváděl, že v rámci zaměstnání u společnosti SPK Žamberk s.r.o. (zaměstnán jako obsluha kotle) utrpěl hromadu pracovních úrazů, z nichž pět pracovních úrazů bylo zásadních. V důsledku nedostatečného zdokumentování pracovních úrazů MUDr. J. neměli další posuzující lékaři, konkrétně ortoped MUDr. J. a neurolog MUDr. S. dostatek informací pro posouzení jeho zdravotního postižení v důsledku pracovních úrazů.

Podle názoru stěžovatele správní orgán při zjišťování skutkového stavu nepostupoval v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) neboť pro řádné posouzení zdravotního postižení stěžovatele neprovedl jím požadovanou magnetickou rezonanci celé páteře, mozku a vyšetření těžkých kovů v krvi. Bez těchto zdravotních vyšetření nemohly být nejen

pokračování

posudky posudkových lékařů OSSZ a ČSSZ, ale ani posudky PK MPSV zpracovány objektivně a komplexně. V důsledku těchto pochybení nemohl být nepříznivý zdravotní stav náležitě a komplexně posouzen a zhodnocen a řízení před správním orgánem je zatíženo podstatnou vadou a při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadených rozhodnutích vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost. Pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud napadené rozhodnutí zrušit.

Stěžovatel na závěr uvádí, že jej žalovaná svým postupem zkrátila na právu na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci, tedy na právu garantovaném v článku 30 odst. 1 Listiny a rovněž na právech garantovaných v člancích 34 a 35 Listiny základních práv EU. Žalobci se ochrany lidského zdraví v České republice nedostalo, je neustále diskriminován, od roku 2014 až dosud je bez praktického lékaře. V jeho případě došlo i ke zkrácení jeho práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, garantovaného v článku 47 Listiny základních práv EU. Žalobci byl v řízení ustanoven k ochraně jeho zájmů JUDr. Karel Hubálek, ten jej však dostatečně nehájil, žalobce neměl možnost se s ním poradit, v podstatě zůstal sám, jako by žádného zástupce neměl. Z výše uvedených důvodů navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná **ve vyjádření** ke kasační stížnosti uvedla, že se ztotožňuje s právním názorem uvedeným v napadeném rozsudku. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež je zastoupena advokátem, a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **není důvodná**.

K první kasační námitce stěžovatele, že pro posouzení potřebné doby pojištění mělo být vzato v potaz období od 28. 10. 2010 do 20. 1. 2012, kdy s ním probíhalo řízení o mezinárodní ochraně, Nejvyšší správní soud uvádí, že tuto námitku stěžovatel neuplatnil v žalobě. Stejně tak stěžovatel v žalobě neuplatnil námitku, že žalovaná měla v souladu s článkem 57 odst. 3 nařízení č. 883/2004 vyžádat od polského nositele pojištění dobu pojištění získanou podle polských právních předpisů a tuto dobu pojištění vyhodnotit jako dobu pojištění získanou podle českých právních předpisů. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, dospěl k závěru, že „*ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. nesleduje restriktci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, nýbrž zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Po aktivně legitimovaných účastnících*

předcházejícího žalobního řízení lze spravedlivě žádat, aby na principu vigilantibus iura uplatnili veškeré důvody nezákonnosti správního rozhodnutí již v řízení před soudem první instance. Pokud tak neučiní, je legitimní, že z hlediska možnosti uplatnění argumentace v dalším stupni ponese případné nepříznivé následky s tím spojené. (všechna zde citovaná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud tak musel obě tyto kasační námitky vyhodnotit jako nepřipustné, neboť stěžovatel je neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Dále se proto Nejvyšší správní soud zabýval jen přípustnými kasačními námitkami.

Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35%, avšak nejvíce o 49%, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50%, avšak nejvíce o 69%, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70% se jedná o invaliditu třetího stupně.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43, a ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že jeho zdravotní stav nebyl posouzen komplexně. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, k níž soudy nemají potřebné znalosti. V těchto případech soudy musí vycházet z posudků PK MPSV. Podle posudku OSSZ Ústí nad Orlicí vypracovaného pro účely prvostupňového rozhodnutí se u stěžovatele jedná o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, přičemž jeho pracovní schopnost poklesla o 35%. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je vertebrogenní algický syndrom víceetážový, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII. (postižení svalové

pokračování

a kosterní soustavy), oddíl E (dorzopatie a spondylopatie), položka 1c (středně těžké funkční postižení), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Posudkový lékař ČSSZ, pracoviště Hradec Králové, dospěl ke shodnému závěru jako posudkový lékař OSSZ. PK MPSV v Hradci Králové dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je vertebrogenní algický syndrom při degenerativních změnách krční a bederní páteře a malých protruzních disků L 3/4 a L 4/5 a snížení meziobratlové ploténky L5/S1 s poruchou dynamiky páteře především do předklonu a záklonu a s projevy kořenového dráždění S1 oboustranně. PK MPSV v Hradci Králové stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 40%. S hodnocením PK MPSV v Hradci Králové se ztotožnila také PK MPSV v Praze a stanovila stejnou míru poklesu pracovní schopnosti. V otázce rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se tak tyto posudky shodly se závěry posudků OSSZ a ČSSZ, pouze míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena vyšší, než určily posudky OSSZ a ČSSZ. PK MPSV v Praze v posudkovém zhodnocení uvedla, že degenerativní změny krční a bederní páteře byly zjištěny již v roce 2009 při vyšetření v Německu a na bederní páteři byly potvrzeny magnetickou rezonancí v srpnu 2011 a listopadu 2012. Magnetická rezonance krční páteře provedená v dubnu 2014 neprokázala útlak nervových struktur v důsledku degenerativních změn a nebylo zjištěno poškození míchy. Pokud víc než rok po vydání napadeného rozhodnutí tento útlak nebyl prokázán, nebyl by zjištěn ani v době vydání napadeného rozhodnutí, protože degenerativní změny se v průběhu času nezlepšují. Závěry posudkových komisí, z kterých krajský soud vycházel, považuje Nejvyšší správní soud za přesvědčivé, jasné a srozumitelné. Posudkové komise MPSV nebyly dle názoru stěžovatele složeny z erudovaných lékařů, v komisích nebyl přítomen uznávaný specialista radiolog, ortoped, neurochirurg. Nejvyšší správní soud uvádí, že v PK MPSV v Hradci Králové i v PK MPSV v Praze byl přítomen lékař odbornosti neurologie, tedy lékař z oboru dle rozhodujícího zdravotního postižení. PK MPSV v Praze k námitce stěžovatele v řízení před krajským soudem konstatovala, že nebyl shledán důvod pro přítomnost odborného chirurga či ortopeda při jednání posudkové komise, protože dokladovaná postižení prstů, kloubů a hemoroidy ho neinvalidizují, jsou posudkově méně závažné než postižení páteře. Vzhledem k přesvědčivosti závěrů posudkových komisí neshledal Nejvyšší správní soud kasační námitku nedostatečného posouzení zdravotního stavu stěžovatele důvodnou.

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění *„Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se*

a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo

b) invalidním následkem pracovního úrazu.“

Vzhledem k tomu, že posudkové komise potvrdily závěr, že stěžovatel je invalidní, bylo pro posouzení nároku na invalidní důchod nezbytné, aby žalovaná posoudila, zda stěžovatel získal potřebnou dobu pojištění, nebo zda se stal invalidním následkem pracovního úrazu.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že v rámci zaměstnání u společnosti SPK Žamberk s.r.o. utrpěl hromadu pracovních úrazů, z nichž pět pracovních úrazů bylo zásadních. V důsledku nedostatečného zdokumentování pracovních úrazů neměli další posuzující lékaři dostatek informací pro posouzení zdravotního postižení v důsledku pracovních úrazů.

Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že stěžovatel již v žalobě uváděl, že tvrzené pracovní úrazy nehlásil. Tyto úrazy tedy ani nemohly být náležitě zdokumentované, a ze spisové dokumentace neplyne, že by stěžovatel pracovní úrazy utrpěl. Do záznamu o úrazu ze dne 10. 10. 2012 stěžovatel uvedl 5 pracovních úrazů, ke kterým mělo dojít v období od 11. 6. 2012 do 28. 6. 2012, jiný záznam o tom, že by se mělo jednat o pracovní úrazy, resp. potvrzení zaměstnavatele, se ve spise nenachází. Žalovaná vycházela ze šetření u bývalého zaměstnavatele ze dne 29. 1. 2013, kdy nebylo prokázáno, že v době trvání pracovního poměru stěžovatele došlo k pracovnímu úrazu. Z posudků posudkových lékařů a posudkových komisí vyplývá, že postižení páteře není následkem pracovního úrazu. PK MPSV v Hradci Králové uvedla, že udávané úrazy nejsou dokumentovány žádným nálezem. Podle komise nebyly prokázány žádné poúrazové změny kromě podezření na zlomeninu posledního článku palce pravé nohy při rentgenovém vyšetření v říjnu 2012. Komise uzavřela, že invalidita je následkem degenerativních změn páteře, pro které má posuzovaný obtíže trvající asi 20 let. PK MPSV v Praze se taktéž vyjádřila k tvrzeným úrazům, kdy konstatovala, že se nejedná o invaliditu I. stupně následkem úrazu. Degenerativní změny páteře jsou prokázány několik let před údajnými úrazy v práci. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s posouzením krajského soudu, že dokazování před soudem neprokázalo, že by stěžovatel nějaké pracovní úrazy utrpěl a z posudků jednoznačně vyplývá, že postižení páteře není následkem nějakého úrazu; tuto kasační námitku proto taktéž neshledal důvodnou. Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů uzavírá, že žalovaná řádně zjistila skutkový stav a nedošlo tak k porušení § 3 správního řádu.

Stěžovatel na závěr namítal porušení práv garantovaných Listinou základních práv a svobod a Listinou základních práv EU. K námitce, že bylo porušeno právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, když ustanovený zástupce stěžovatele v řízení před krajským soudem nehájil, Nejvyšší správní soud uvádí, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu není povinné právní zastoupení a soud zástupce ustanoví, je-li to nezbytně třeba k ochraně práv navrhovatele. Stěžovatel byl od 10. 9. 2013, kdy usnesením o ustanovení zástupce nabylo právní moci, do 26. 11. 2014 zastoupen právním zástupcem. Usnesením ze dne 26. 11. 2014, č. j. 53 Ad 10/2013 - 210, krajský soud zprostil JUDr. Karla Hubálka funkce ustanoveného zástupce žalobce. Důvodem bylo, že stěžovatel v podání doručeným soudem dne 29. 8. 2014 a doplněným vyjádřením ze dne 23. 9. 2014 požádal o vyloučení ustanoveného zástupce s tím, že nadále bude v řízení jednat sám. Ze sdělení stěžovatele, které se nachází v soudním spise na č. l. 188 plyne, že stěžovatel rezignuje na zastoupení českými advokáty, a pokud nenajde advokáta v EU, tak se bude bránit před bezprávím sám. Z tohoto podání plyne, že stěžovatel projevil vůli dál nebýt zastoupen ustanoveným zástupcem a ani jiným ustanoveným zástupcem. Nejvyšší správní soud z těchto důvodů neshledal, že by v řízení před krajským soudem došlo k porušení práva na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud také neshledal porušení článku 30 Listiny (právo na sociální zabezpečení a na pomoc v hmotné nouzi), neboť z článku 30

pokračování

odst. 3 Listiny plyne, že podrobnosti tohoto práva stanoví zákon, přičemž žalovaná opřela své rozhodnutí právě o nesplnění podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění, který provádí tato sociální práva. Obdobně neshledal porušení článku 34 Listiny základních práv EU, neboť podle odst. 2 tohoto článku každý, kdo oprávněně pobývá a pohybuje se uvnitř Evropské unie, má nárok na dávky sociálního zabezpečení a na sociální výhody v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí o zamítnutí žádosti o invalidní důchod, proto Nejvyšší správní soud v předmětném řízení neshledal ani porušení práva na přístup k preventivní zdravotní péči a na obdržení lékařské péče ve smyslu článku 35 Listiny základních práv EU, tak jak to tvrdil stěžovatel.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a zamítl ji. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti, v němž je právní zastoupení povinné, usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Ads 170/2015 - 25, ustanovena zástupkyně - advokátka Mgr. Blanka Dušková. Podle § 35 odst. 8 část věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Ustanovená zástupkyně v podání ze dne 15. 4. 2015 požádala přiznání odměny za 5 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení a první konzultace ze dne 8. 9. 2015, další porada s klientem ze dne 10. 9. 2015, ze dne 15. 9. 2015 a ze dne 29. 9. 2015, a sepis doplnění kasační stížnosti) a doložila osvědčení o registraci k DPH. Zástupkyně dále doložila uskutečněné konzultace se stěžovatelem. Ustanovené zástupkyni náleží odměna za 5 úkonů právní služby, a to podle § 11 odst. 1 písm. b), c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, další tři porady s klientem přesahující jednu hodinu a sepis doplnění kasační stížnosti). Za tarifní hodnotu se považuje ve věcech důchodového pojištění částka 5.000 Kč (srov. § 9 odst. 2 advokátního tarifu). Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 1.000 Kč (srov. § 7 bod 3 a § 6 odst. 1 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za pět úkonů tedy náleží odměna ve výši 6.500 Kč. Po zvýšení o DPH tedy náleží ustanovené zástupkyni odměna v celkové výši 7.865 Kč. Tato částka bude ustanovené zástupkyni stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2016

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu